

[Arne Bjerregaard]

nødvendigt at fastholde landbrugets produktionsmuligheder, bl.a. måske som også nævnt gennem endnu flere politiske tiltag end de af ministeren skitserede. Mange landmænd er i dag pressede til det yderste økonomisk og arbejdsmæssigt, og jeg må antage, at hvis de udviklingslinjer, jeg ser i dag, fortsætter, vil en tredjedel af de nuværende heltidsbrug inden 1990 komme ud i en økonomisk tvangssituation. Den nuværende usikkerhed i Fællesmarkedet parret med hetzen mod landbruget herhjemme fra den velbjærgede del af befolkningen – for hvilken hr. Lykketofts udtalelser om børns folk vel er den rette betegnelse – tilsiger vel egentlig, at ministeren måske også burde have fremlagt en alternativ redegørelse, nemlig en redegørelse om landbrugets afvikling og de samfundsøkonomiske konsekvenser heraf.

Damgaard Nielsen (FP):

Som landmand kan jeg da glædes over de smukke ord, der er faldet heroppefra. Det kan også glæde mig, at der en gang imellem er en enkelt politiker heroppe, der trods alt er ærlig. Jeg vil gerne sige tak til hr. Erhard Jakobsen for hans indledende ord i denne debat.

Regeringens redegørelse mener jeg at vi – det har en anden også været inde på – har haft for kort tid til at drøfte, i hvert fald med vore landbrugsfaglige ledere derhjemme. De måtte i huj og hast have fat i den, når man ringede til dem for at rådføre sig om, hvad der er landbrugets holdning til de ting.

På Fremskridtspartiets vegne vil jeg godt komme med et par bemærkninger.

Med en produktivitetstigning på 2 pct. og en arbejdsproduktivitetstigning på 7 pct. sammenholdt med den høje gennemsnitsalder, der efterhånden er inden for landbrugs erhvervet, vil jeg nok være betænkelig ved, om vi kan fortsætte ad den vej, uden at der sker noget ekstraordinært.

Med hensyn til den delpensionsordning, der har været omtalt, havde jeg en snak med min regnskabsfører den anden dag. Han sagde rent ud, at de klienter, han havde, der var hårdest ramt, havde så lille en indkomst, at der overhovedet ikke ville blive tale om delpension. Så det kan ikke rigtig falde i hak her.

Med en arbejdsproduktivitetstigning på 7 pct. og en indkomst pr. heltidsbrug på 150.000 kr. pr. år, hvilket er helt utilfredsstillende i betragtning af den arbejdsindsats, der ydes, er det – i hvert fald sammenlignet med den timeløn, der opnås – vel nok den lavest lønnede gruppe i vort samfund. Samtidig står det erhverv som arbejdsgiver for 150.000 – 200.000 i forædlingsfabrikker, og hvad det nu er, og betaler 4–5 gange sin egen løn for det. Der er vist ikke ret mange arbejdsgivere, der gør noget sådant. Landbrugets bidrag på 30–40 mia. kr. til den fælles samfundshusholdning taler sit eget sprog om, at det bliver urimeligt behandlet, når man tænker på, at det er det mest valutaskabende erhverv, vi har i vort samfund, og det skal medgives os, at vi har nok den største ressource i Danmark inden for fremstillingssektoren.

Ministeren berører et interessant emne, nemlig den faldende dollarkurs. Fra landbrugets side ser det ud som et paradoks, at da dollaren var høj, gik det skidt for det amerikanske landbrug. Med al ære og respekt for en høj kronekurs står landbruget med store indenlandske omkostninger, som slet ikke står i forhold til afregningskursen for den krone, vi afleverer til statskassen. Omregningsfaktoren i forhold til det indenlandske niveau passer ikke sammen med dem. Jeg ønsker ikke, at der skal laves om på det, men det er en af de ting, der gør, at landbruget kører lidt fast i det.

Ministeren nævnte også at, marginaljorden skulle ud af produktion. Jeg har set, at A/S Borris Plantage – den er 100 år, og den er i drift både med hugning og med plantning – har givet et overskud på 94 kr. pr. ha. Til de priser kan marginaljord ikke være så ringe, at den ikke kan give mere at dyrke. Jeg kunne godt have lyst til at spørge ministeren: hvad giver vore statsskove i overskud pr. hektar?

I debatten om marginaljorder har jeg engang fået at vide af en formand for en naturfredningsforening, at marginaljord kaldte man det, der var samfundsøkonomisk mest uinteressant. Det kunne være interessant at få belyst, hvad der er mest interessant for samfundet: en lerjord på Lolland, der giver sine 100 hkg hvede, eller en hektar sandjord i Jylland, der giver 400 hkg spisekartofler. Mig bekendt afregnes hveden til 70 kr. over verdensmarkedsnoteringen, mens vi